

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 17069-12-21 בריקס תוכנה בע"מ נ' סי אר בי דוולופמנט קורפוריישן בע"מ

מספר בקשה: 7

לפני כבוד השופטת סיגל רסלר-זכאי

מבקשת: **בריקס תוכנה בע"מ**
 (תובעת) **ע"י ב"כ עו"ד אפשטיין, רוזנבלום, מעוז**

נגד

משיבים: **1. סי אר בי דוולופמנט קורפוריישן בע"מ**
2. Cross River Bank
 (נתבעים) **ע"י ב"כ עו"ד פישר ושות'**

ספרות:

יששכר רוזן-צבי **הרפורמה בסדר הדין האזרחי: מורה נבוכים (2021)** (

חקיקה שאוזכרה:

תקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018: סע' 46, 46(א), 63(ב)(11)

תקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984 (כפי שהיו נכון ליום 31.12.2020: סע' 92

מיני-רציו:

* נמצא לקבל את הבקשה לתיקון כתב התביעה. החלק הארי והמהותי של המבוקש הינו מחיקת סעדים שהיו נכונים לשעתו של כתב התביעה המקור ושאינם רלבנטיים עוד כיום, הוספת פירוט עובדתי חדש לגבי אירועים שהתרחשו מאז הוגש כתב התביעה המקורי ומיקוד התביעה בסעדים המהותיים והרלבנטיים לאור שינוי הנסיבות והתנהלות מאוחרת להגשת כתב התביעה המקורי.

* דיון אזרחי – כתבי-טענות – תיקון כתב-תביעה

* דיון אזרחי – כתבי-טענות – שיקולים

* דיון אזרחי – כתב-תביעה – תיקון

התובעת ("בריקס") היא חברת הזנק העוסקת במחקר ופיתוח בתחום הפינטק שהוקמה ע"י מר גוברמן. נתבע 2 ("הבנק") הוא בנק זר מארה"ב, ונתבעת 1 ("CRB") היא חברה שהוקמה כדי לשמש נציגות לעסקי הבנק בישראל. בתביעה בנוסחה המקורי נטען כי ב-2018 נחתם בין הצדדים הסכם פיתוח. עוד נטען כי על רקע האמון שנתן גוברמן במנכ"ל הבנק ("גייד"), ביצעה בריקס עבור הבנק עבודות נוספות שלא נכללו במסגרת השירותים שהוגדרו בהסכם הפיתוח. במסגרת מו"מ בין הצדדים הוסכם כי הבנק

ירכוש את בריקס. נטען, כי ביום 11.11.2021 ותוך כדי ניהול המו"מ, שלח הבנק הודעת ביטול של הסכם הפיתוח בה נכתב כי מועד הסיום של הסכם הפיתוח יחול ביום 31.12.2021. נטען כי הודעה זו מהווה הפרה של הסכם הפיתוח. עוד נטען כי גייד כינס את עובדי בריקס, הודיע להם כי בריקס מסיימת פעילותה והציע להם לעבור לעבוד תחת CRB. נטען כי הבנק הפעיל מכבש לחצים על העובדים ואף סירב להעביר לבריקס את התשלום שמגיע לה עבור דצמבר 2021. נטען כי מרבית עובדי בריקס הודיעו על התפטרותם. לפיכך עתרה בריקס לצו מניעה קבוע האוסר על הנתבעים להעסיק מי מעובדי בריקס או לפנות אליהם כדי לגייסם לשורותיהם; צו מניעה קבוע המורה לנתבעים לחדול לאלתר מלגזול ולהימנע מלעשות שימוש במידע סודי של בריקס, בכל מידע שהתקבל מבריקס, במחשבי ומערכות בריקס או בכל חומר המצוי על גביהם; לחילופין, צו הצהרתי לפיו לבריקס זכות לקבל מהנתבעים את שיעור ההתעשרות שלא כדין שהפיקו. הצדדים פנו להליך גישור, אך בריקס הגישה "הודעה בדבר כישלון הליך הגישור" וכי בכונתה לבקש לתקן את כתב התביעה. בבקשה דגן מתבקש אישור תיקון כתב התביעה על דרך של תיקון הסעד המבוקש והוספת סעד כספי; הוספת נתבעים 3-4 לאור אחריותם האישית וכן הוספת פירוט עובדתי בנוגע לאירועים שאירעו לאחר הגשת כתב התביעה המקורי.

ביהמ"ש המחוזי קיבל את הבקשה בקבעו:

גישת בתי המשפט בסוגיית תיקון כתבי טענות, לאורך השנים, הייתה ליבראלית. עם זאת נקבע כי החלטה בדבר תיקון כתב התביעה מחייבת איזון בין מספר שיקולים ובהם: אינטרס המבקש להעלאת טענה אמיתית מול אינטרס המשיב שיריעת הדיון לא תורחב שלא לצורך; השלב הדיוני בו מוגשת הבקשה; שיהיו אפשרי בהגשת הבקשה לתיקון; אינטרס הציבור ביעילות הליכים ואי הקצאת זמן שיפוטי יקר שלא לצורך; ואפשרות כי היעדרות לבקשה תכביד על ההליך ותוביל לסרבולו והארכתו.

התקנות החדשות צמצמו במידה מסוימת את הנסיבות בהן ייעתר ביהמ"ש לבקשות לתיקון כתב טענות, כך שכתב הטענות יתוקן "לשם קיומו של הליך שיפוטי ראוי והוגן". עוד, התקנות החדשות מבנות את שיקול דעתו של ביהמ"ש ומורות לבחון את "התנהלותו של מבקש התיקון, השלב הדיוני שבו מוגשת הבקשה והמטרה שהתיקון המבוקש צפוי להשיג".

מקום נוסף בו לא יאשר ביהמ"ש תיקון כתב התביעה, הוא מקום בו מבקש התובע להוסיף עילת תביעה חדשה, שהראיות לגביה שונות מאלו הדרושות להוכחת העילה שבכתב התביעה המקורי. בהקשר זה נקבע כי לצורך כך תינתן למונח "עילה" פרשנות רחבה, כזו המתייחסת לאו דווקא לאותן העובדות המקימות את הסעד המבוקש, אלא לעסקה או לזכות הנטענת ע"י בעל הדין.

בעניין רמתיים קבע ביהמ"ש כי התקנות החדשות מסמיכות אף הן את ביהמ"ש להורות על תיקון כתב טענות בכל עת, וזאת "לשם קיומו של הליך שיפוטי ראוי והוגן, תוך התחשבות, בין השאר, בהתנהלותו של מבקש התיקון, השלב הדיוני שבו מוגשת הבקשה, והמטרה שהתיקון המבוקש צפוי להשיג" (תקנה 46(א)). השוואה בין לשון תקנה זו מול נוסח תקנה 92 לתקנות הישנות, מלמדת כי המטרה לשמה יתיר ביהמ"ש תיקון כתב טענות שונתה במידת מה. כמו כן, הותרו לביהמ"ש שיקולים שעליו לקחת בחשבון בבואו להורות כן, וניתן להיווכח כי אלו נלקחו מהפסיקה שפירשה את תקנה 92 לתקנות הישנות.

לטענת בריקס, ממועד הגשת כתב התביעה המקורי ועד היום המשיכו הנתבעים בהתנהלותם להעברת מלוא העובדים והפעילות ממנה ל-CRB. נטען כי חרף הסכמת הצדדים ל"הפסקת אש", לצורך קיום הליכי גישור, המשיכו הנתבעים בהתנהלותם כך, שלאחר כישלון הגישור אין בכתב התביעה המקורי, בעילות ובסעדים שנתבקשו בגדרו, כדי לרפא את מצבה של בריקס.

התיקון המבוקש הינו תיקון נדרש. בכתב התביעה המקורי ביקשה בריקס לעצור את הנתבעים מלהשלים את מהלך העברת העובדים והפעילות ממנה אל CRB. סעד שהיה נכון לשעתו ואינו רלבנטי כיום. בעת, שבהתאם לנטען המהלך הושלם, הרי שהפירוט העובדתי, הטענות, זהות הנתבעים וכן העילות והסעדים שנתבעו בכתב התביעה המקורי אינם מבטאים נכונה ובאופן מלא את טענות בריקס כיום. לפיכך, לצורך ברור המחלוקת וקיומו של הליך ראוי כיום, יש מקום לאפשר את התיקון.

בריקס פעלה באופן מיידי להודיע על כוונתה לשקול לבקש את תיקון כתב התביעה. היינו, מייד עם כישלון הליך הגישור וכתוצאה מהשלמת מעבר העובדים והפעילות וזאת בטרם החל דיון ענייני בתביעה גופה וטרם הוגש כתב הגנה.

משנקבע כי התיקון נדרש וחיוני, בעת שטרם הוגש כתב הגנה מטעם הנתבעים בשל ניסיון הצדדים לנהל מו"מ באמצעות מגשר, נמצא כי אין בתיקון כדי לפגוע בנתבעים. בשלב זה, דומה כי עמדות הנתבעים אינן סותרות בצורה מהותית את טענות בריקס אשר לרקע להקמת בריקס ואשר הוביל לחתימת הסכם הפיתוח. גדר המחלוקת הנוטעה בין הצדדים היא להסכם הפיתוח עצמו והזכויות הנובעות ממנו. לפיכך, תיקון כתב התביעה בשלב זה, בטרם הוגש כתב הגנה, אין בו כדי לפגוע בזכויות הנתבעים באופן מהותי ושאינו מידתי. פגיעה שניתן לרפאה באופן מידתי ובפסיקת הוצאות.

בהתאם לאמור לעיל, לאור הקביעה כי תיקון כתב התביעה הוא חיוני, כי בריקס הודיעה על כוונתה לעשות כן מייד עם כישלון המשא ומתן, כי בקשת התיקון הוגשה בטרם הוגש כתב הגנה ובהתאם לנסיבות שהשתנו, ומייד עם התרחשותן, נמצא לקבוע כי בריקס התנהלה בתום לב.

אשר לבקשה להוספת נתבעים נוספים. תקנות 46(א) ו-63(ב)(11) לתקנות החדשות מקנות לביהמ"ש את הסמכות להורות על הוספת בעל דין תוך תיקון כתב הטענות והכל לשם קיומו של הליך שיפוטי ראוי והוגן, תוך התחשבות, בין השאר, בהתנהלותו של מבקש התיקון, השלב הדיוני שבו מוגשת הבקשה, והמטרה שהתיקון המבוקש צפוי להשיג. בשלב זה ובזיהירות המתבקשת, דומה כי הנתבעים הנוספים הינם בעלי דין חיוניים והכרחיים לברורה של המחלוקת הנוטעה בין הצדדים.

מכל המקובץ, הגם שחלק מהתיקונים הינם תיקוני "נוסח" ומתייחסים לפירוט עובדתי שהיה ידוע לתובעת גם עובר לבקשת התיקון. נמצא כי החלק הארי והמהותי של המבוקש הינו מחיקת סעדים שהיו נכונים לשעתו של כתב התביעה המקורי ושאינם רלבנטיים עוד כיום והוספת פירוט עובדתי חדש לגבי אירועים שהתרחשו מאז הוגש כתב התביעה המקורי ומיקוד התביעה בסעדים המהותיים והרלבנטיים לאור שינוי הנסיבות והתנהלות מאוחרת להגשת כתב התביעה המקורי. לפיכך, הוחלט לקבל את הבקשה לתיקון כתב התביעה על כל רכיביה. בריקס תישא בהוצאות הנתבעים בסך של 25,000 ₪.

החלטה

לפני בקשה לתיקון כתב תביעה - תיקון הסעדים והוספת סעד כספי, הוספת נתבעים, דירקטורים בנתבעת, בטענה לאחוריותם האישית וכן להרחבת טיעון עובדתי ובכלל זה הוספת פירוט לאירועים שארעו לאחר הגשת כתב התביעה המקורי. החלטתי לקבל את הבקשה.

1. התובעת, בריקס תוכנה בע"מ (להלן: "בריקס"), חברת הזנק העוסקת במחקר ופיתוח בתחום הפינטק אשר הוקמה לפני כשלוש שנים על ידי מר אילן גוברמן (להלן: "גוברמן").
נתבע-2 בנק זר מניו ג'רזי ארה"ב Cross River Bank (להלן: "הבנק") ונתבעת 1 סי אר

דיוולופמנט קורפוריישן בע"מ (להלן: "CRB") היא חברה בבעלות הבנק, אשר הוקמה כדי לשמש נציגות לעסקי הבנק בישראל.

2. התביעה בנוסחה המקורי הוגשה לסעד הצהרתי ולצו עשה. נטען כי ביום 31.10.2018 נחתם בין הצדדים הסכם פיתוח, לפיו בריקס תספק לבנק שירותי מחקר ופיתוח בתחום הטכנולוגיה הפיננסית, ובתמורה ישלם הבנק לבריקס תשלום רבעוני מראש בשיעור כל ההוצאות הרבעוניות הצפויות, בתוספת רווח בסך 7% (להלן: "הסכם הפיתוח") (ההסכם נספח 4 לכתב התביעה המקורי). נטען כי על רקע היחסים והאמון שנתן גוברמן במנכ"ל הבנק מר גייל גייד (להלן: "גייד"), ביצעה בריקס עבור הבנק עבודות נוספות שלא נכללו במסגרת השירותים שהוגדרו בהסכם הפיתוח.

3. במסגרת מו"מ בין הצדדים שראשיתו בשנת 2020 הוסכם כי הבנק ירכוש את בריקס במחיר שוק הוגן. לשם כך, פנו הצדדים לחברת S-Cube על מנת להעריך את שווייה של בריקס. נטען, כי ביום 11.11.2021 ותוך כדי ניהול המו"מ, שלח הבנק הודעת ביטול של הסכם הפיתוח (נספח 8 לכתב התביעה המקורי) בה נכתב כי מועד הסיום של הסכם הפיתוח יחול ביום 31.12.2021. נטען כי הודעה זו מהווה הפרה של הסכם הפיתוח אשר בו נקבע כי הודעה בדבר סיום הסכם הפיתוח צריכה להימסר 90 ימים לפני מועד הסיום (סעיף 7.2. להסכם הפיתוח).

4. נטען כי ביום 5.12.2021 כינס גייד את עובדי בריקס, הודיע להם כי בריקס מסיימת פעילותה והציע להם לעבור לעבוד תחת CRB. נטען כי הבנק הפעיל מכבש לחצים על העובדים להתפטר ולעזוב את בריקס ואף סירב להעביר לבריקס את התשלום שמגיע לה עבור דצמבר 2021. נטען כי מספר ימים לפני הגשת כתב התביעה, הודיעו מרבית עובדי בריקס על התפטרותם, אשר תכנס לתוקף תוך 30 יום.

5. לאור המפורט, בגדרי כתב התביעה המקורי, עתרה בריקס לסעדים הבאים:

- **צו מניעה קבוע**, האוסר על הנתבעים, בעצמם או באמצעות מי מטעמם, להעסיק בדרך כלשהי מי מעובדי בריקס (המפורטים בנספח 3 לכתב התביעה המקורי) או לפנות אליהם כדי לגייסם לשורותיהם;
- **צו מניעה קבוע**, המורה לנתבעים לחדול לאלתר מלגזול ולהימנע מלעשות שימוש, בעצמם או באמצעות מי מטעמם, במידע סודי של בריקס (כהגדרתו בסעיף 5.1 להסכם הפיתוח); בכל מידע שהתקבל מבריקס; במחשבי ומערכות בריקס או בכל חומר המצוי על גביהם;
- **צו הצהרתי** לפיו לבריקס זכות לקבל מהנתבעים את שיעור ההתעשרות שלא כדין שהפיקו כתוצאה משידול עובדיה של בריקס לעבור לשורותיהם וכתוצאה מגזול נכסיה של בריקס.

6. ביום 8.12.21 ובטרם הוגשה התביעה, הגישה בריקס בקשה לקבלת צו ארעי וצו מניעה זמני במעמד צד אחד בקשר עם הסעדים שהתבקשו בכתב התביעה. ביום 19.12.2021 הוגש כתב

התביעה. בדיון במעמד הצדדים ניתן תוקף להסכמת הצדדים להפניית ההליך לגישור. הוסכם כי עד מיצוי הליך הגישור יקיימו הצדדים "הפסקת אש" וכן לא יפנו לעובדים.

7. ביום 25.1.2022, הגישה בריקס "הודעה בדבר כישלון הליך הגישור". בהודעה נטען כי הבנק המשיך בפעילותו, הורה לעובדים לנתק את הגישה למצלמות האבטחה במשרדה ו"לגנוב" ציוד תקשורת, הורה לעובדים להתעלם מההנחייה להשיב המחשבים הניידים וכן הורה להם לעשות שימוש באותם מחשבים כדי לספק לו שירותים גם אחרי שהסכם הפיתוח הסתיים. בנסיבות אלה, הודיעה בריקס כי הסעדים העיקריים שהתבקשו בכתב התביעה המקורי ובבקשה לצו מניעה זמני כבר אינם ישימים. לפיכך ביקשה למחוק את הבקשה לצו מניעה זמני וכן הודיעה כי בכוונתה לבקש לתקן את כתב התביעה באופן שישקף את הנסיבות החדשות שנוצרו.

8. **הבקשה לתיקון כתב תביעה** - נטען כי בהמשך להודעת בריקס בדבר כישלון הליך הגישור, נוכח התנהלותו של הבנק, אשר טרם נדרש להגיש כתב הגנה מטעמו, מתבקש אישור תיקון כתב התביעה על דרך של תיקון הסעד המבוקש והוספת סעד כספי על סך של 100,000,000 ₪; הוספת נתבעים 3 ו-4 (גייד ומר מרדכי מילר) לאור אחריותם האישית לאירועים נשוא התובענה וכן הוספת פירוט עובדתי, בנוגע לאירועים שאירעו לאחר הגשת כתב התביעה המקורי.

9. הבנק ו-CRB מתנגדים לבקשה. נטען כי המדובר במקצה שיפורים נרחב ביותר בעת שבריקס מבקשת להוסיף עובדות רבות אשר אירעו גם קודם להגשת כתב התביעה המקורי, הוסיפה עילות חדשות וסעדים חדשים וכן מבקשת להוסיף שני נתבעים חדשים המשמשים נושאי משרה בנתבעים. הודגש כי תשובת הנתבעים מוגשת בשמם בלבד ואינה כוללת מענה לבקשת בריקס לצרף את מר גייד ומר מרדכי מילר, אשר אינם מיוצגים על ידי ב"כ הנתבעים.

10. נטען כי בריקס לא טרחה לבסס או לנמק את בקשתה, לא פרשה את השיקולים שנקבעו בדיון בקשר לתיקון כתבי טענות, ולא הראתה כי שיקולים אלה תומכים בהתרת התיקון המבוקש. נטען כי במסגרת התיקון מבוקש להתיר הוספת עובדות ביחס להקמתה של בריקס בשנת 2018 ותחילת ההתקשרות בין הצדדים (סעיפים 13-15 ו-52-58 לכתב התביעה המתוקן); הוספת 8 נספחים חדשים הנחזים להיות ממועדים שקדמו לכתב התביעה המקורי (נספחים 8-14 לכתב התביעה המתוקן) וכן הוספת עילות תביעה חדשות (סעיפים 132-138 לכתב התביעה המקורי) וסעדים חדשים לרבות סעד כספי בסכום של 100,000,000 ₪ וכן צווים הצהרתיים ביחס לקניין רוחני (סעיף 6 לכתב התביעה המתוקן). נטען כי בריקס לא הצביעה על כל סיבה לאיחור בהעלאת טענותיה החדשות ולא הסבירה מדוע עובדות שהיו ידועות לה בזמן הגשת כתב התביעה המקורי נעדרו ממנו.

11. לגופו של עניין, נטען כי בריקס הוקמה ביזמת CRB ובמימונה המלא, לתקופה זמנית בלבד ובכדי לספק את צרכיה בתחום. נטען כי בין הצדדים הוסכם מראש כי לאחר קבלת האישור הרגולטורי הנדרש לשם הפעלת CRB, ההתקשרות בין הצדדים תופסק והעובדים יועסקו על ידי CRB. נטען כי הטענה לפיה CRB התחייבה לרכוש את פעילותה של בריקס אינה נסמכת על הסכם כתוב אלא על טענה להתחייבות בעל-פה. נטען כי הסעד הכספי הנתבע הינו מופרך, בעת שהערכת שוויה של בריקס הינה בסך של 61,000,000 ₪ בלבד. נטען כי כל קניין רוחני, מכל מין וסוג שהוא שנוצר אגב הסכם הפיתוח שייך ל-CRB והוא קניינה. בעניין זה הפנו הנתבעים לכך שביום 27.1.2022 הגישה CRB תביעה נגד בריקס בגדרה התבקשו סעדים זמניים נגד בריקס (ת"א 60937-01-22 [Cross River Bank](#) נ' **בריקס תוכנה בע"מ** ואח' [פורסם בנבו]).

12. בנסיבות אלו, נטען כי בריקס התנהלה בחוסר תום לב ומתוך מטרה להפעיל לחץ פסול על הנתבעים ולפיכך יש לדחות את הבקשה. לחילופין, יש לחייב את בריקס בהוצאות שהוציאו הנתבעים בגין כתב התביעה המקורי, לרבות בגין בקשת בריקס למתן צו מניעה זמני ובגין בקשת התיקון.

דין והכרעה

המסגרת הנורמטיבית

13. בהתאם [לתקנה 46 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018](#) (להלן: "התקנות החדשות"):

"בית המשפט רשאי בכל עת להורות כי יתוקן כל עניין בכתב טענות או כי יצורף בעל דין או ימחק שמו של בעל דין מכתב התביעה, לשם קיומו של הליך שיפוטי ראוי והוגן, תוך התחשבות, בין השאר, בהתנהלותו של מבקש התיקון, השלב הדיוני שבו מוגשת הבקשה, והמטרה שהתיקון המבוקש צפוי להשיג".

[בתקנה 92 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984](#) (להלן: "התקנות הישנות") נקבע כי:

"בית המשפט או הרשם, רשאי בכל עת להתיר לכל אחד מבעלי הדין לתקן את כתבי טענותיו בדרך ובתנאים הנראים צודקים, וכל תיקון כזה ייעשה לפי הצורך, כדי שבית המשפט יוכל להכריע בשאלות שהן באמת השאלות השנויות במחלוקת בין בעלי הדין".

14. גישת בתי המשפט, בסוגיית תיקון כתבי טענות, לאורך השנים, הייתה ליבראלית. עם זאת, נקבע כי ההחלטה בדבר תיקון כתב התביעה מחייבת איזון בין מספר שיקולים ובהם: אינטרס מבקש התיקון להעלאת טענה אמיתית אל מול אינטרס המשיב שיריעת הדיון לא תורחב שלא לצורך; השלב הדיוני שבו מוגשת הבקשה; שיהיו אפשרי מצדו של מבקש התיקון בהגשת הבקשה; אינטרס הציבור ביעילות הליכים ואי הקצאת זמן שיפוטי יקר שלא לצורך;

והאפשרות כי היעדרות לבקשה תכביד על ההליך ותוביל לסרבולו והארכתו (ר' [ע"א 5316/20](#) **רמתיים צופים אגודה הדדית בע"מ נ' מדינת ישראל**, פסקה 15 [פורסם בנבו] (4.4.2021) (להלן: "עניין רמתיים"), [רע"א 3162/14](#) **אברהם גזונטהייט נ' שלמה איזנברג**, פסקה 5 [פורסם בנבו] (12.10.2014); [רע"א 7615/13](#) **מובילי עטיה שבתאי בע"מ נ' מדינת ישראל - מינהל מקרקעי ישראל**, פסקה 4 והאסמכתאות שם [פורסם בנבו] (30.1.2014)).

15. התקנות החדשות צמצמו במידה מסוימת את הנסיבות בהן ייעתר ביהמ"ש לבקשות לתיקון כתב טענות, כך שכתב הטענות יתוקן "לשם קיומו של הליך שיפוטי ראוי והוגן". עוד, התקנות החדשות מבנות את שיקול דעתו של בית המשפט ומורות לבחון את "התנהלותו של מבקש התיקון, השלב הדיוני שבו מוגשת הבקשה והמטרה שהתיקון המבוקש צפוי להשיג".

16. מקום נוסף בו לא יאשר בית המשפט תיקון כתב התביעה, הוא מקום בו מבקש התובע להוסיף עילת תביעה חדשה, שהראיות לגביה **שונות** מאלו הדרושות להוכחת העילה שבכתב התביעה המקורי. בהקשר זה נקבע כי לצורך כך תינתן למונח "עילה" פרשנות רחבה, כזו המתאימה לאו דווקא לאותן העובדות המקימות את הסעד המבוקש, אלא לעסקה או לזכות הנטענת על ידי בעל הדין. ([רע"א 1808/16](#) **אהרון אמסלם נ' לאה אלון** [פורסם בנבו] (28.3.2016)).

17. בעניין **רמתיים**, התייחס בית המשפט לתיקון כתבי טענות על פי התקנות החדשות אל מול התקנות הישנות וקבע:

"אציין כי התקנות החדשות מסמיכות אף הן את בית המשפט להורות על תיקון כתב טענות בכל עת, וזאת "לשם קיומו של הליך שיפוטי ראוי והוגן, תוך התחשבות, בין השאר, בהתנהלותו של מבקש התיקון, השלב הדיוני שבו מוגשת הבקשה, והמטרה שהתיקון המבוקש צפוי להשיג" (תקנה 46(א) לתקנות החדשות). השוואה בין לשון תקנה זו אל מול הנוסח של תקנה 92 לתקנות הישנות, מלמדת כי המטרה שלשמה יתיר בית המשפט תיקון של כתב טענות, שונתה במידת מה בתקנות החדשות. כמו כן, הותוו לבית המשפט שיקולים שעליו לקחת בחשבון בבואו להורות כן, וניתן להיווכח כי אלו נלקחו מהפסיקה שפירשה את תקנה 92 לתקנות הישנות, כמובא לעיל (על רקע זה הובעה הדעה כי מתקין התקנות לא התכוון לשנות מן הדין שנהג לפי התקנות הישנות בנושא של תיקון כתבי טענות (יששכר רוזן-צבי **הרפורמה בסדר הדין האזרחי: מורה נבוכים 270** (2021) (להלן: רוזן-צבי))."

(פסקה 15 עמ' 12)

ומן הכלל אל הפרט;

18. לטענת בריקס ממועד הגשת כתב התביעה המקורי ועד היום המשיכו הנתבעים בהתנהלותם להעברת מלוא העובדים והפעילות ממנה ל-CRB. נטען כי חרף הסכמת הצדדים ל"הפסקת

אש", לצורך קיום הליכי גישור, המשיכו הנתבעים בהתנהלותם כך, שלאחר כישלון הגישור, אין בכתב התביעה המקורי, בעילות ובסעדים שנתבקשו בגדרו כדי לרפא את מצבה של בריקס.

19. התיקונים המהותיים המבוקשים התייחסו לסעיפים ולסוגיות הבאות (המפורט מתייחס לסעיפים החדשים בכתב התביעה המתוקן):

- הוספת נתבעים: נתבע 3 – גייד- נשיא, מנכ"ל ומייסד הבנק ודירקטור ב- CRB ונתבע 4- מרדכי מילר, דירקטור ב- CRB.
- תיקון סעיף 6 - לסעדים המבוקשים, הוספת סעד כספי על סך של 100,000,000 ₪ עבור הפעילות שנזלה מבריקס, בהתאם לשווי שנקבע בהערכת S-Cube, וכן ערך ההתעשרות העודפת כתוצאה מהגזל הנטען. צו הצהרתי לפיו כל זכויות הקניין הרוחני בהמצאות ובפיתוחים שפותחו על ידי עובדיה של בריקס, שייכות לבריקס ולחילופין, צו הצהרתי אשר קובע כי פיתוחים והמצאות שייכים לבריקס והם סודות מסחריים וקניין רוחני של בריקס. עוד, לצוות על הנתבעים לחדול לאלתר ולהימנע מלעשות במישרין או בעקיפין, בזכויות הקנייניות של בריקס. גם בכתב התביעה המקורי, עתרה בריקס לסעדים חלופיים ולצו הצהרתי לפיו יש לה זכות לקבל מהנתבעים את שיעור ההתעשרות שלא כדין שהפיקו כתוצאה משידול עובדיה לעבור לשורותיהם וכתוצאה מגזל נכסיה של בריקס. למעשה, מדובר בהרחבה לסעדים שנתבעו במסגרת כתב התביעה המקורי, אשר בסופו של דבר נובעים באותן נסיבות ועל בסיס אותו מסד עובדתי ומהסכם הפיתוח. השינוי המהותי הינו הוספת הסעד הכספי ומחיקת הסעדים הזמניים שאינם רלבנטיים כיום.
- הוספת סעיפים 13-15 המפרטים את הרקע להקמת בריקס, על רקע יחסיהם גוברמן וגייד והחתימה על הסכם הפיתוח. המדובר בתוספת לסעיפים 9-10 לכתב התביעה המקורי המציין כי בריקס הוקמה לפני כשלוש שנים בתוספת העובדה כי בריקס הוקמה לאחר פנייתו של גייד לגוברמן אשר הציע לו לקחת על עצמו את הפרויקט.
- הוספת סעיפים 30-34 ו- 46-48 המפרטים את האירועים ממועד הגשת כתב התביעה המקורי, הליך הגישור ועד להגשת הבקשה דנן. בכלל זה מחיקת סעיפים 35-37 לכתב התביעה המקורי בגדרם הובהרו הטעמים לצו המניעה.
- הוספת סעיפים 52-58 מפרטים את תקופת ההקמה של בריקס, הרקע שהוביל לחתימה על הסכם הפיתוח וטענת בריקס, בהתאם לסעיפי הסכם הפיתוח, כי הינה ספק שירותים עצמאי ונפרד מהבנק. המדובר בפרק שלם שלא היה קיים בכתב התביעה המקורי, המרחיב את הרקע להקמת בריקס וכן פירוט לתפקיד ופועלו של גייד, בהמשך לסעיפים 13-15 לכתב התביעה המקורי.
- הוספת סעיפים 79-83, 88-91, המפרטים את המו"מ לרבות חלופת המסמכים בין הצדדים בקשר עם רכישת בריקס וצירוף נספחים 8-12, 14-15. כל אלו קדמו למהלך של הערכת השווי של בריקס באמצעות S-CUBE והערכת השווי עליה מבוססת התביעה הכספית – נשוא הסעד שהוספתו מתבקשת.

- הוספת סעיפים 121-131 פירוט עובדתי לאירועים שאירעו לאחר הגשת כתב התביעה המקורי.
- מחיקת הסעדים שנכללו בכתב התביעה המקורי והוספת סעיפים 132-138 בהם פירוט עילות התביעה החדשות. ניהול מו"מ בחוסר תם-לב, הפרת חובות סודיות והאמון בהסכם הפיתוח, התעשרות שלא כדין, טענות להפרת הסכם הפיתוח בקשר לקניין הרוחני של בריקס. אין המדובר בעילות שונות במהותן מאלו שנטענו בכתב התביעה המקורי, למעט הוספת הסעד הכספי.
- הוספת סעיפים 139-143 המפרטים את עילות התביעה נגד נתבעים 3 ו-4.

20. כאמור, בבוא ביהמ"ש לבחון בקשה לתיקון כתב טענות, על בית המשפט לשקול ארבעה שיקולים:

- **האחד**, האם התיקון אכן דרוש לשם בירור השאלות האמתיות השנויות במחלוקת – בתשובת הנתבעים לא נטען כי המדובר בתיקון שאינו נוגע לשאלות שבמחלוקת אלא כי המדובר במקצה שיפורים לכתב התביעה המקורי. יחד עם זאת, הנתבעים בתשובתם אינם מתכחשים לנטען לרקע להקמת בריקס והסכם הפיתוח. זאת ועוד, דומה כי התיקון במהותו הינו רק הרחבה למסד העובדתי, לצורך כריכתו של גייד שצירופו כנתבע מתבקש כעת. בתיקון מבקשת בריקס להוסיף רקע ליחסים שבין הצדדים, להסכם הפיתוח וכן לאירועים שהתרחשו ולמצב השורר כיום אצלה ואצל CRB, כתוצאה ממעבר העובדים והפעילות אליה. לפיכך, שוכנעתי כי המדובר בתיקון נדרש. בכתב התביעה המקורי ביקשה בריקס לעצור את הנתבעים מלהשלים את מהלך העברת העובדים והפעילות ממנה אל CRB. **סעד שהיה נכון לשעתו ואינו רלבנטי כיום**. בעת, שבהתאם לנטען המהלך הושלם, הרי שאני מקבלת את הטענה כי הפירוט העובדתי, הטענות, זהות הנתבעים וכן העילות והסעדים שנתבעו בכתב התביעה המקורי אינם מבטאים נכונה ובאופן מלא את טענות בריקס כיום. לפיכך, לצורך בירור המחלוקת וקיומו של הליך ראוי כיום, יש מקום לאפשר את התיקון המבוקש.
- **השני**, נוגע לאיחור בהעלאת הטענה – סיבתו ומידתו – עולה כי בריקס פעלה באופן **מיידי** להודיע על כוונתה לשקול לבקש את תיקון כתב התביעה. היינו, מייד עם כישלון הליך הגישור וכתוצאה מהשלמת מעבר העובדים והפעילות וזאת בטרם החל דיון ענייני בתביעה גופה וטרם הוגש כתב הגנה.
- **השלישי**, האם התיקון עלול לפגוע בבעל הדין היריב- משקבעתי כי התיקון נדרש וחיוני, בעת שטרם הוגש כתב הגנה מטעם הנתבעים בשל ניסיון הצדדים לנהל משא ומתן באמצעות מגשר, שוכנעתי כי אין בתיקון כדי לפגוע בנתבעים. כאמור בשלב זה, דומה כי עמדות הנתבעים אינן סותרות בצורה מהותית את טענות בריקס אשר לרקע להקמת בריקס ואשר הוביל לחתימת הסכם הפיתוח. גדר המחלוקת הנטועה בין הצדדים היא להסכם הפיתוח עצמו והזכויות הנובעות ממנו. לפיכך, תיקון כתב התביעה בשלב זה, בטרם הוגש כתב ההגנה מטעם הנתבעים אין בו כדי לפגוע בזכויות הנתבעים באופן מהותי ושאינו מידתי. פגיעה שניתן לרפאה באופן מידתי ובפסיקת הוצאות.

• **הרביעי**, האם בקשת התיקון הוגשה בחוסר תום לב – בהתאם לאמור לעיל, לאור הקביעה כי תיקון כתב התביעה הוא חיוני, כי בריקס הודיעה על כוונתה לעשות כן מייד עם כישלון המשא ומתן, כי בקשת התיקון הוגשה בטרם הוגש כתב הגנה ובהתאם לנסיבות שהשתנו, ומייד עם התרחשותן אני קובעת כי בריקס התנהלה בתום לב.

21. לבקשה להוספת נתבעים נוספים- **תקנות 46(א)** ו- **63(ב)(11)** לתקנות החדשות מקנות לבית המשפט את הסמכות להורות על הוספת בעל דין תוך תיקון כתב הטענות והכל לשם קיומו של הליך שיפוטי ראוי והוגן, תוך התחשבות, בין השאר, בהתנהלותו של מבקש התיקון, השלב הדיוני שבו מוגשת הבקשה, והמטרה שהתיקון המבוקש צפוי להשיג. בשלב זה ובזירות המתבקשת, דומה כי הנתבעים הנוספים הינם בעלי דין חיוניים והכרחיים לביטול של המחלוקת הנתועה בין הצדדים.

22. מכל המקובץ, הגם שחלק מהתיקונים הינם תיקוני "נוסח" ומתייחסים לפירוט עובדתי שהיה ידוע לתובעת גם עובר לבקשת התיקון. שוכנעתי כי החלק הארי והמהותי של המבוקש הינו מחיקת סעדים שהיו נכונים לשעתו של כתב התביעה המקורי ושאינם רלבנטיים עוד כיום והוספת פירוט עובדתי חדש לגבי אירועים שהתרחשו מאז הוגש כתב התביעה המקורי ומיקוד התביעה בסעדים המהותיים והרלבנטיים לאור שינוי הנסיבות והתנהלות מאוחרת להגשת כתב התביעה המקורי. לפיכך, החלטתי **לקבל** את הבקשה לתיקון כתב התביעה על כל רכיביה.

23. כתב התביעה המתוקן בנוסח כפי שצורף לבקשה (ללא "מעקב אחר שינויים") יוכנס על ידי המזכירות לתיקיית כתבי הטענות. בריקס תשלים תשלום האגרה בהתאם לכתב התביעה המקורי וזאת בתוך 7 ימים מהיום. כתב הגנה יוגש בתוך 60 יום מיום תשלום האגרה. לגבי נתבעים 3 ו-4, 60 יום ממועד מסירתו של כתב התביעה המתוקן.

24. **הוצאות הבקשה** – כאמור, את הנזק שנגרם לנתבעים עקב קבלת בקשת התיקון, ניתן יהיה לרפא באופן של פסיקת הוצאות. **בריקס הקדימה הודעה אודות כוונתה להגיש את הבקשה לתיקון כתב התביעה מיד ובסמוך למועד כישלון הליך הגישור וכתב הגנה טרם הוגש**. עם-זאת, בגדרי ההליך התנהלו מגעים בין הצדדים במסגרת הבקשה לצו מניעה הנסמכים על טענות ועילות כתב התביעה המקורי אשר שונו בסופו של יום, לבקשתה של בריקס. לאור כל המפורט לעיל, באיזון בין זכויות הצדדים, כאשר מנגד ניתן היה להורות על מחיקת כתב התביעה המקורי והגשת כתב תביעה חדש, תוצאה שהיתה מביאה להוצאות ניכרות, עיכוב וסירבול ההליך, תישא בריקס בהוצאות הנתבעים בסך של 25,000 ₪ בגין הבקשה, אשר ישולמו בתוך 30 יום מהיום ובלי קשר לתוצאות ההליך.

ניתנה היום, כ"ו אדר א' תשפ"ב, 27 פברואר 2022, בסמכותי כרשמת, בהעדר הצדדים.

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)

סיגל רסלר זכאי 54678313-/
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה